

Beslutad ändring — — — Konungens befallningshavande stadfäst.
 Underrättelse om — — — — — i länskungörelserna.
 Sparbank må ej, utan särskilt tillstånd, å annan ort än där styrelsen
 har sitt säte utöva verksamhet vid avdelningskontor, som inrättats efter
 ingången av mars månad 1920. Tillstånd, varom nu är sagt, sökes hos
 Konungens befallningshavande i det län, inom vilket avdelningskontoret
 är beläget eller är avsett att inrättas.

7 §.

Vården om — — — — — förvaltande styrelse.
 Huvudmännen skola — — — — — för huvudmän.
 Uti en — — — — — sitt namn.
 Rätt att — — — — — som huvudmän.
 Huvudmännen, vilka — — — — — för styrelsen.
 Huvudmän och styrelseledamöter skola väljas för viss tid och re-
 sorer årligen. Huvudmän och styrelseledamöter skola vara bosatta inom
 det län, varinom sparbankens styrelse har sitt säte, såvida ej Konungens
 befallningshavande på grund av särskilda förhållanden finner skäl annat
 medgiva.

Styrelsen handhaver — — — — — huvudmännen förbehållet.
 Ej må — — — — — uttryckligen medgives.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt därå
 meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.
 Sparbank, vilken vid nämnda tidpunkt utövar verksamhet vid avdel-
 ningskontor, som inrättats efter ingången av mars månad 1920 å ort
 utom den, där sparbankens styrelse har sitt säte, må utan hinder av vad
 i 3 § femte stycket stadgas fortsätta den verksamhet under år 1920.
 Huvudman eller styrelseledamot, vilken valts för tid, som tilländagår efter
 den dag, då lagen träder i kraft, må utan hinder därav att han är bosatt
 utom det län, varinom sparbankens styrelse har sitt säte, fortsätta utövan-
 det av sitt uppdrag, till dess tiden för detsamma utgår, dock ej längre
 än till den 1 juli 1921.

Till utskottet ha jämnväl hänvisats två inom andra kammaren i an-
 ledning av ifrågavarande proposition väckta motioner, nämligen nr 386 av
 herr *Kant* jämte fem andra kammarens ledamöter och nr 420 av herr
Anderson i Knapasjö.

I förstnämnda motion hemställas, »att riksdagen måtte antaga Kungl. Maj:ts förslag till lag om vissa ändringar i gällande sparbankslag med sådana ändringar, att

dels tillstånd att hava avdelningskontor skall meddelas av Konungens befallningshavande inom det län, varinom sparbankens styrelse har sitt säte,

dels ock bestämmelsen om särskilt tillstånd för sparbank att hava avdelningskontor skall erhålla tillämpning å sådana kontor, som inrättats efter ingången av juli månad år 1918.»

Motiveringen lyder:

»Enligt det förslag till lag om ändring i vissa delar av gällande sparbankslag, som till riksdagen överlämnats med Kungl. Maj:ts proposition nr 398, skulle det tillstånd, som skulle erfordras för sparbank att inrätta avdelningskontor, meddelas av Konungens befallningshavande i det län, där avdelningskontoret vore avsett att förläggas. Detta innebär, att då avdelningskontor skall förläggas till ort utanför det län, där sparbankens styrelse har sitt säte och där sparbankens huvudkontor är beläget, prövningen av denna fråga skall tilkomma en annan Konungens befallningshavande än den, under vilken sparbanken i övrigt lyder.

En sådan anordning föranleder enligt vår mening stora betänkligheter. Konungens befallningshavande torde i dylika fall kunna pröva frågan egentligen endast ur den synpunkten, huruvida det för den förevarande platsens vidkommande är behöfligt, att ett sparbankskontor kommer till stånd, men däremot knappast, huruvida den sparbank, varom fråga är, lämpligen bör vara den, som skall fylla detta behov. Och å andra sidan äger denna Konungens befallningshavande, då kontoret väl upprättats, ingen som helst möjlighet att övervaka kontorets skötsel eller framtinga rättelse i missförhållanden, som därutinnan kunna göra sig märkbara.

Däremot är det för Konungens befallningshavande i det län, där sparbankens styrelse har sitt säte och huvudkontoret är beläget, givetvis lättare att bedöma, huruvida det med hänsyn till sparbankens organisation och skötsel är tillrådligt eller lämpligt, att den sparbank, varom fråga är, inrättar avdelningskontor å den förevarande platsen. Likaså är det för denna sistnämnda myndighet, som ju skall hava tillsynen över sparbankens verksamhet även vid detta kontor, lättare att få till stånd erforderliga förändringar med avseende å kontorets skötsel eller att, om så kan anses påkallat, få verksamheten därstädes att upphöra.

Om det redan av principiella skäl är lämpligt, att en sparbank i allt lyder under en och samma Konungens befallningshavande, nämligen Konungens befallningshavande i det län, varest sparbankens styrelse har sitt säte, synas alltså även praktiska skäl tala för en sådan anordning. Visserligen har i motiven till det nu föreliggande förslaget förutsatts, att Konungens befallningshavande i det län, varest ett avdelningskontor vore avsett att inrättas, borde, före meddelande av tillstånd därtill, från Konungens befallningshavande i det län, varest styrelsen har sitt säte, inhämta erforderliga upplysningar angående sparbankens organisation, arbetssätt och soliditet. Men ett dylikt förfarande kan icke upphäva de förutnämnda olägenheterna av den i Kungl. Maj:ts förslag angivna ordningen för tillstånds meddelande. En sådan korrespondens mellan länsstyrelserna måste emellertid förutsättas, även om tillstånd att inrätta avdelningskontor skulle med-

delas av Konungens befallningshavande i det län, varest sparbanks styrelse har sitt säte, för att denna myndighet må få erforderlig kännedom om behovet av sparbankskontor å den ort varom fråga är.

Även i ett annat avseende synes oss ändring påkallad i Kungl. Maj:ts förslag. Där föreskrives nämligen, att skyldigheten att söka tillstånd att hava avdelningskontor skall åligga sparbank beträffande kontor, som upprättats efter innevarande mars månads ingång. Detta innebär, att alla avdelningskontor, som inrättats före denna tid, må kunna i evärdelig tid bibehållas.

Då 1917 års bankkommitté hade frågan om begränsning i bankbolagens rätt att anlägga avdelningskontor under behandling, var ifrågasatt (enligt vad av kommitténs betänkande sid. 14—15 inhämtas), att en lagstiftning i ämnet skulle få tillämpning på alla en banks avdelningskontor, även sådana, som upprättats före det kommitténs förslag i ämnet bleve känt. En dylik retroaktiv verkan av lagstiftningen ansågs av flera skäl påkallad och önskvärd. Att kommitténs förslag i ämnet icke fick en så vidsträckt omfattning berodde på den hänsyn man ansåg sig hava att taga till det särskilda tillstånd att driva bankverksamhet, som bankerna erhållit genom oktroj. Kommittén förutsatte emellertid, att vid löpande oktrojtids utgång — sålunda inom en ej alltför avlägsen framtid — en reglering av samtliga en banks avdelningskontor skulle äga rum.

I fråga om sparbankerna är förhållandet emellertid ett annat. Deras rätt att driva verksamhet grundas å ena sidan icke på något särskilt tillstånd, och å andra sidan finnes för dem icke någon tidsgräns bestämd. Under det att en bank vid oktrojtids utgång är beroende av Kungl. Maj:ts tillstånd med avseende å samtliga dess avdelningskontor, är sålunda en sparbank enligt Kungl. Maj:ts förslag oförhindrad att under hela sin ingen tidsbegränsning underkastade existens behålla de avdelningskontor, som den upprättat före den 1 mars 1920.

Då man känner, att särskilt ett par sparbanker, icke minst efter det ovan nämnda lagstiftning rörande bankbolags avdelningskontor kom till stånd, förligen översållat landet eller vissa landsdelar med filialer, synes det ägnat att väcka synnerliga betänkligheter, att icke någonting skall kunna med den nu föreslagna lagstiftningen åtgöras i denna sak.

*Motion
II: 420.*

Bank- och fondinspektionen har enligt vårt förmenande anfört goda skäl för en längre gående retroaktivitet för lagstiftning beträffande sparbanks avdelningskontor, och tillåta vi oss hänvisa till vad nämnda ämbetsverk därutinnan anfört.»

I sistnämnda motion II: 420 hemställer herr Anderson i Knapasjö. »det riksdagen måtte besluta sådan ändring av Kungl. Maj:ts proposition nr 398, att huvudmän och styrelseledamöter i sparbank skola vara bosatta inom sparbankens verksamhetsområde».

Som stöd härför har motionären anfört:

»I Kungl. Maj:ts proposition nr 398 med förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen den 29 juli 1892 angående sparbanker föreslås en ändring av 7 § av nämnda lag, innebärande en bestämmelse därom, att »huvudmän och styrelseledamöter skola vara bosatta inom det län, varinom sparbankens styrelse har sitt säte» etc.

Skälet för en begränsning av den hittills obundna frihet, som enligt spar-

bankslagen förefunnits rörande bostadsort för huvudmän och styrelseledamöter i sparbank, är tydligen den, att den personliga kännedom om ortsförhållandena, som är så nödvändig för bedrivande av sparbanksrörelse i den anda och riktning, som sparbankernas uppkomst och utveckling avser, skall kunna bevaras och stärkas.

Man har dock anledning betvivla om detta syftemål vinnes genom en generell bestämmelse om länet som bostadsort.

Som bekant är sparbankernas verksamhetsområden mycket olikartade från och med de små sockensparbankerna upp till länssparbankerna. I dessa senare kan Kungl. Maj:ts förslag vara tillämpligt. Annorlunda ställer sig förhållandet med de små sockensparbankerna. Genom den av Kungl. Maj:t föreslagna bestämmelsen skulle t. ex. i en socken- eller pastoratssparbank, som har sitt verksamhetsområde förlagt till den sydligaste socknen av Älvsborgs län intill Hallands gräns, icke kunna såsom huvudman eller styrelseledamot fungera en person, boende utanför länsgränsen, men väl en person bosatt i Amål eller någon gränssocken intill Värmland.

Med tanke på det oegentliga uti, att i detta fall räkna med länsgränsen som bostadsområde, ha 1920 års sparbankssakkunnige, med vilka jämväl bankfondinspektionen instämt, föreslagit sparbankens verksamhetsområde. Sparbanksföreningens styrelse ger även erkännande åt svårigheten med en länsbegränsning.

Sparbankens verksamhetsområde ger sig vanligen uttryck uti dess namn såsom stads-, socken-, pastorats-, härads- eller länssparbank. Det viktiga torde vara, att huvudmän och styrelseledamöter utses inom detta område, då dessa stå i närmaste kontakt med ortsbefolkningen och kunna bäst främja det med sparbanksverksamheten förenade syftemål.

Av den utredning i ärendet, som lämnats i åberopade statsrådsprotokollet över finansärenden för den 12 mars 1920, inhämtas bland annat följande.

Jämlikt bemyndigande den 23 sistlidna januari hade chefen för finansdepartementet tillkallat vissa personer att i egenskap av sakkunniga verkställa utredning och avgiva förslag i fråga om en revision av gällande sparbankslagstiftning. I ett den 26 februari 1920 avgivet betänkande hade nämnda sakkunniga anfört, att de vid planläggningen av arbetet för ifrågasvarande uppdrags fullgörande haft under övervägande, huruvida beträffande någon del av sparbankslagstiftningen en omedelbar ändring av gällande bestämmelser vore önskvärd eller av behovet påkallad. I sådant avseende hade de sakkunniga ansett de spörsmål, som avsåge sparbankers ny- och filialbildning samt vissa kvalifikationer hos huvudmän och styrelseledamöter jämte vissa tillhörande övergångsbestämmelser, kunna, utan att förtrycka den dem anförtrodda utredningen i övrigt, lösas särskilt för sig, hade de sakkunniga funnit sig böra upptaga dem till behandling i förtur för att dymedelst söka bereda dem en lösning om möjligt redan vid innevarande års riksdag.

Vidkommande till en början frågan om sparbankers filialbildning

hava de sakkunniga, efter en historisk redogörelse i ämnet, erinrat hurusom genom lag år 1918, på förslag av 1917 års bankkommitté, i lagen den 22 juni 1911 om bankrörelse införts föreskrift därom, att bankaktiebolag respektive solidariskt bankbolag icke utan Konungens tillstånd ägde utöva verksamhet vid avdelningskontor å annan ort än där huvudkontoret vore beläget samt att sådant tillstånd finge meddelas, när verksamheten funnes kunna vara till nytta för det allmänna.

Redan i tillvaron av en dylik bestämmelse såge de sakkunniga ett skäl för införande av ett motsvarande stadgande beträffande sparbankerna. De motiv, som av 1917 års bankkommitté anförts till stöd för dess förslag i ovan omhandlade avseende, syntes de sakkunniga i mångt och mycket tillämpliga jämväl å sparbanker. Därtill komme, att, så länge full frihet råder med avseende å bildandet av sparbanker och avdelningskontor för dem, möjlighet att kringgå ovannämnda förbud för bankbolagen att upprätta filialer icke vore utesluten.

Men även fränsett detta föreläge enligt de sakkunnigas mening fullgiltiga motiv för att på lagstiftningens väg bereda möjlighet att förebygga en mindre lämplig utveckling av sparbankernas verksamhet.

På grund härav hava de sakkunniga hemställt, att 3 § av gällande sparbankslag måtte erhålla ett tillägg av innehåll, att sparbank ej må inrätta avdelningskontor utom den ort, där styrelsen har sitt säte, med mindre Konungens befallningshavande i länet därtill meddelat tillstånd. De sakkunniga hava därvid utgått från, att begreppet avdelningskontor skall omfattas jämväl sparbankskommittéer och filialer.

Jämväl beträffande frågan om nybildning av sparbanker hava de sakkunniga hänvisat till gällande bestämmelser rörande motsvarande förhållanden på banklagstiftningens område och i sådant avseende erinrat, att rätten att bilda bankaktiebolag, som förut varit fri, genom 1911 års banklag inskränktes, i det att Konungen tillerkändes rätt att vägra oktroj för dylikt bolag, så framt det icke prövades vara nyttigt för det allmänna. Erfarenheten hade under de senare åren lärt, att de farhågor, som redan av 1891 års sparbankskommitté uttalats med avseende å ändamålet med sparbanksbildningar, icks saknat grund. Det måste enligt de sakkunnigas mening ur konsekvensens synpunkt anses vara önskligt att, därest upprättandet av avdelningskontor för sparbank gjordes beroende av särskilt tillstånd, sådant tillstånd ock måtte erfordras för upprättandet av en sparbank. Utan en dylik bestämmelse skulle nämligen lätt kunna inträffa, att där en sparbank med stöd av förbudet mot filialbildning vägrats tillstånd att å viss ort upprätta avdelningskontor, i stället och utan att myndig-

heterna därvidlag kunde ingripa, en ny fristående sparbank upprättades på den förra sparbankens initiativ.

De sakkunniga hava därför föreslagit, att 3 § mom. 2 av sparbankslagen måtte erhålla sådan ändrad lydelse, att Konungens befallningshavande må kunna vägra fastställelse å sparbanks reglemente, då sparbanken prövas icke vara till nytta för det allmänna.

I fråga om den föreslagna ändringen beträffande huvudmäns och styrelseledamöters kvalifikationer hava de sakkunniga anført, att det väl låte tänka sig, att en sparbank kunde på ett mera förtäckt sätt etablera sig på ett flertal orter, vilka med varandra icke stode i det sammanhang, som hela verksamheten för dess rätta bedrivande förutsatte, och att en sparbank leddes från en avlägsen ort av personer, vilkas intresse huvudsakligen ginge ut på möjligheten att få disponera insättarnas kapital för egna, men för sparbanksverksamheten främmande syften. De sakkunniga hava därför funnit den föreskriften nödig, att huvudmän och styrelseledamöter i sparbank skola vara bosatta inom sparbankens verksamhetsområde och föreslagit, att i 7 § sparbankslagen måtte införas ett nytt moment med nyssnämnda innehåll.

Över de sakkunnigas förslag har *bank- och fondinspektionen*, efter hörande av *styrelsen för sparbanksföreningen*, avgivit infordrat yttrande. Såväl förstnämnda myndighet som styrelsen för sparbanksföreningen hava anslutit sig till de syftemål, som de sakkunniga velat nå, och även funnit de sakkunnigas förslag väl avvägda.

Departementschefen har i princip anslutit sig till de sakkunnigas förslag men har vid bestämmelsernas avfattning funnit sig i vissa avseenden böra vidtaga ändringar i förslaget. Härom har departementschefen anført följande:

»Vad till en början angår frågan om beredande av möjlighet för Kungl. Maj:ts befallningshavande att vägra fastställelse å sparbanks reglemente, skulle enligt de sakkunnigas förslag dylik vägran kunna ske, om sparbanken prövades icke vara till nytta för det allmänna. Såsom av utredningen framgår, hava de sakkunniga för förslaget i denna del hämtat stöd, bland annat, i det i gällande lag om bankrörelse förekommande stadgande, enligt vilket för oktrojs meddelande förutsättes, att vederbörande bankbolag finnes vara nyttigt för det allmänna. Med hänsyn härtill har jag låtit åt 3 § andra stycket i sparbankslagen giva en liknande avfattning.

Det ifrågasatta förbudet mot sparbanks filialbildning torde böra givas plats i 3 § sasom ett femte stycke. De sakkunniga synas hava varit av den meningen, att tillstånd att inrätta avdelningskontor skulle meddelas

av Kungl. Maj:ts befallningshavande i det län, varinom sparbankens styrelse har sitt säte, även i det fall, då avdelningskontoret skulle komma att vara beläget å ort utom sistnämnda län. Då emellertid i detta fall endast Kungl. Maj:ts befallningshavande i det län, varest avdelningskontoret skulle förläggas, torde kunna på ett tillfredsställande sätt bedöma kontorets nytta med hänsyn till de lokala ortsintressena, synes prövningsrätten böra tillkomma Kungl. Maj:ts befallningshavande i detta län, och har bestämmelsen nu givits en häremot svarande avfattning. Jag utgår dock från, att prövningen även bör omfatta sökandesparbankens lämplighet att utöva den ifrågasatta verksamheten. Med hänsyn härtill torde i fall, varom nu är fråga, Kungl. Maj:ts befallningshavande böra före tillståndsmeddelande från Kungl. Maj:ts befallningshavande i det län, varest styrelsen har sitt säte, inhämta erforderliga upplysningar angående sparbankens organisation, arbetsätt och soliditet. Någon uttrycklig föreskrift härom synes mig emellertid icke nödig.

Vad slutligen angår de sakkunnigas förslag, att huvudmän och styrelseledamöter skola vara bosatta inom sparbankens verksamhetsområde, har jag, på grund av svårigheten att fastslå vad som kan anses vara en sparbanks verksamhetsområde, ansett mig böra stanna vid att giva bestämmelsen i ämnet det innehåll, att dylika förtroendemän skola vara bosatta inom det län, varinom sparbankens styrelse har sitt säte. Särskilt med hänsyn till det fall, att en sparbank i angränsande delar av andra län utövar verksamhet vid avdelningskontor, har det emellertid synt mig nödigt att lämna Kungl. Maj:ts befallningshavande befogenhet att meddela eftergift från nyssnämnda regel. Det torde knappast behöva påpekas, att här, liksom i sparbankslagens övriga paragrafer, där ej uttryckligen annat sägs, avses Kungl. Maj:ts befallningshavande i det län, varinom sparbankens styrelse har sitt säte.»

Beträffande slutligen behovet av övergångsstadganden till de föreslagna ändrade bestämmelserna hava de sakkunniga anfört huvudsakligen följande.

Beträffande huvudmän och styrelseledamöter nödvändiggjorde de föreslagna stadgandena att, för ernående inom icke alltför avlägsen framtid av en förändring i åsyftad riktning, huvudmän och styrelseledamöter underkastades omröstning inom viss kortare tid. För undvikande av särskilda och betungande åtgärder och utgifter härför, hava de sakkunniga i detta hänseende föreslagit en tidstermin till den 1 juli 1921, inom vilken tid sparbankerna torde hava hållit sina ordinarie sammanträden.

I fråga om övergången till de här ovan föreslagna bestämmelserna angående bedrivande av sparbanks verksamhet vid avdelningskontor vore

jämväl särskilda stadganden nödvändiga. Vad 1917 års bankkommitté i detta hänseende anfört syntes även här vara tillämpligt. Nämnda kommitté hade föreslagit, att de nya bestämmelserna skulle gälla omedelbart för de avdelningskontor, som upprättats efter det kommitténs betänkande i mars månad 1918 offentliggjorts, men beträffande avdelningskontor, som dessförinnan tillkommit, icke förrän den för bankbolaget senast meddelade oktroyen tilländagått, dock ej tidigare än två år förflutit från det lagändringen trädde i kraft.

På grund av det sålunda anförda hava de sakkunniga föreslagit, att lagen skall äga tillämpning å kontor, som upprättats efter ingången av mars månad år 1920.

De sakkunniga hava ansett sig sakna anledning att ifrågasätta någon inskränkning i rätten att driva verksamhet vid avdelningskontor, som börjat sin verksamhet före den 1 mars 1920.

Bank- och fondinspektionen har i sitt ovannämnda utlåtande på anförda grunder ansett sig böra föreslå, att den blivande bestämmelsen måtte erhålla ytterligare retroaktiv tillämpning, och sålunda hemställt, att den blivande lagstiftningen om förbud för sparbank att utan särskilt tillstånd inrätta avdelningskontor måtte på sätt nyss angivits göras tillämplig å samtliga sparbankskontor, som inrättats efter ingången av juli månad år 1918.

Beträffande det föreslagna nya stadgandet angående huvudmän och styrelseledamöter hava de sakkunniga föreslagit en övergångsbestämmelse av sådan innebörd, att stadgandet skulle i fråga om personer, som tilldelats dylika uppdrag före stadgandets ikraftträdande, givas full tillämpning först den 1 juli 1921. Häremot har bank- och fondinspektionen icke haft något att invända.

Styrelsen för sparbanksföreningen har i sitt förberörda yttrande helt anslutit sig till de sakkunnigas förslag.

För egen del har *departementschefen* i fråga om övergångsbestämmelserna anfört:

»Beträffande övergångsbestämmelserna har jag ansett mig böra ansluta mig till de sakkunnigas förslag, dock med det tillägg, att för sådana avdelningskontor, som inrättats efter ingången av mars månad 1920, måtte medgivas en avvecklingstid till utgången av år 1920. I fråga om avdelningskontor, som inrättats före den 1 mars 1920, har erforderligt undantag från de nya bestämmelserna gjorts i 3 § femte stycket.

Bank- och fondinspektionen har ifrågasatt en ännu strängare retroaktiv tillämpning av förbudet mot filialbildning än de sakkunniga före-

slagit. Ehuru det måste medgivas, att de synpunkter, som bank- och fondinspektionen framhållit till stöd för sitt förslag i detta hänseende, äga ett visst berättigande, har jag dock icke funnit mig kunna tillstyrka det-samma.»

I anledning av vad *lagrådet* i avgivet utlåtande anfört beträffande bestämmelserna för lagens ikraftträdande har Kungl. Maj:t föreslagit, att jämväl 7 § måste träda i tillämpning omedelbart efter lagens utfärdande, samt att huvudman eller styrelseledamot, vilken valts för tid, som tilländaginge efter den dag då lagen trädde i kraft, finge utan hinder därav att han vore bosatt utom det län, varinom sparbankens styrelse hade sitt säte, fortsätta utövandet av sitt uppdrag efter tiden för lagens ikraftträdande, dock ej längre än till den 1 juli 1921.

I fråga om den i ärendet förebragta utredningen i övrigt tillåter sig utskottet hänvisa till propositionen.

Utskottet.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår, avse de av ovan nämnda sakkunniga avgivna förslagen *dels* ett tillägg till 3 § i sparbankslagen av innehåll, att sparbank ej skall äga utan särskilt tillstånd inrätta avdelningskontor utom den ort, där styrelsen har sitt säte, *dels* sådan förändring i andra stycket av samma paragraf, att Kungl. Maj:ts befallningshavande skall kunna vägra fastställelse å sparbanks reglemente, då sparbanken prövas icke vara till nytta för det allmänna, *dels* ock ett tillägg till 7 § av innehåll, att huvudmän och styrelseledamöter i sparbank skola vara bosatta inom sparbanks verksamhetsområde.

Dessa de sakkunnigas förslag hava helt vunnit anslutning av såväl bank- och fondinspektionen som sparbanksföreningens styrelse.

Även departementschefen har i huvudsak anslutit sig till de sakkunnigas förslag och endast i vissa avseenden vidtagit ändringar vid bestämmelsernas avfattning.

Jämväl utskottet finner lagstiftningsåtgärder på här ifrågavarande områden vara av omständigheterna påkallade och har utskottet i allt väsentligt ansett sig böra biträda Kungl. Maj:ts förslag.

I fråga om tillstånd för sparbank att inrätta avdelningskontor utom den ort, där styrelsen har sitt säte, har Kungl. Maj:t föreslagit, att sådant tillstånd må meddelas av Kungl. Maj:ts befallningshavande i det län, inom vilket avdelningskontoret är beläget eller är avsett att inrättas. I ovan nämnda motion II: 386 hava motionärerna upptagit de sakkunnigas förslag i detta avseende, enligt vilket tillståndet i fråga skulle meddelas av länsstyrelsen i det län, varinom styrelsen har sitt säte. Enligt utskottets mening torde Kungl. Maj:ts befallningshavande i det län, där avdelnings-

kontoret är beläget eller avsetts att förläggas, bäst vara i tillfälle att bedöma kontorets nytta med avseende på de *lokala ortsintressena*. Såsom departementschefen framhåller, bör emellertid prövningen även omfatta sökandesparbankens lämplighet att utöva den ifrågasatta verksamheten, och synes med hänsyn härtill Kungl. Maj:ts befallningshavande böra före tillstånd meddelande från Kungl. Maj:ts befallningshavande i det län, varest styrelsen har sitt säte, inhämta erforderliga upplysningar angående sparbankens organisation, arbetsätt och soliditet. Någon uttrycklig föreskrift härom lärer dock ej vara nödvändig. Utskottet har alltså funnit sig böra förorda Kungl. Maj:ts förslag.

I omförmälda motion II: 420 har motionären — med anslutning till vad de sakkunniga uti ifrågavarande hänseende föreslagit — hemställt om sådan ändring av Kungl. Maj:ts förslag, att huvudmän och styrelseledamöter skola vara bosatta inom sparbankens verksamhetsområde. Utskottet delar den av departementschefen uttalade uppfattningen beträffande svårigheten att fastslå vad som kan anses vara en sparbanks verksamhetsområde och har därför anslutit sig till Kungl. Maj:ts förslag även i denna del. Någon olägenhet av ifrågavarande stadgande, såsom motionären förmenat, torde icke behöva befaras, då enligt Kungl. Maj:ts förslag Kungl. Maj:ts befallningshavande erhåller befogenhet att på grund av särskilda förhållanden meddela eftergift från nyssnämnda regel.

Vidkommande slutligen de till förslaget hörande övergångsbestämmelserna hava de sakkunniga föreslagit, att lagen skall äga tillämpning å kontor, som upprättats efter ingången av mars månad år 1920.

De sakkunniga hava för detta sitt förslag hämtat stöd i de vid 1918 års riksdag antagna bestämmelserna rörande rätt för bankbolag att öppna avdelningskontor. Det ansågs nämligen, att avdelningskontor, som uppenbarligen inrättats med kännedom om att begränsningar i förevarande avseende förbereddes — vilket vore fallet med de kontor, som upprättats efter tidpunkten för offentliggörande av kommitténs betänkande i ämnet — kunde slopas efter en viss kortare övergångstid.

Här ifrågavarande sakkunnigas betänkande avgavs i slutet av sistlidna februari, och hava de sakkunniga med hänsyn därtill valt ovan nämnda tidpunkt eller den 1 mars. Kungl. Maj:t har anslutit sig till detta förslag, dock med det tillägg, att för sådana avdelningskontor, som inrättats efter ingången av mars månad 1920, måtte medgivas en avecklingstid till utgången av år 1920. I meranämnda motion II: 386 hava motionärerna upptagit ett av bank- och fondinspektionen i dess ovanberörda utlåtande framställt förslag i förevarande avseende och hemställt, att bestämmelsen om särskilt tillstånd för sparbank att hava avdelnings-

kontor måtte erhålla tillämpning å sådana kontor, som inrättats efter ingången av juli månad år 1918.

Utskottet anser sig för sin del icke kunna tillstyrka sådan retroaktiv verkan åt ifrågavarande bestämmelse, som avses i motionen, icke ens i den utsträckning, som av Kungl. Maj:t i propositionen föreslagits. Utskottet föreslår i stället, att tidpunkten för ikraftträdandet av ifrågavarande bestämmelse framflyttas till ingången av maj månad innevarande år eller närmare tiden för riksdagens beslut i ärendet. I anslutning här till har utskottet föreslagit motsvarande ändring i 3 § femte stycket.

Aberopande vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen, med förklarande att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition icke kunnat oförändrad bifallas samt med avslag å förevarande motioner II: 386 och II: 420, må för sin del antaga följande

Förslag

till

Lag

om ändring i vissa delar av lagen den 29 juli 1892 angående sparbanker.

Härigenom förordnas, att 3 och 7 §§ i lagen den 29 juli 1892 angående sparbanker skola, i nedan angivna delar, erhålla följande ändrade lydelse:

3 §.

De, som — — — — — blivit tecknat.

Finnes sparbanken vara nyttig för det allmänna, prövar Konungens befallningshavande reglementets överensstämmelse med denna lag ävensom med lag och författningar i övrigt.

Beslutad ändring — — — — — Konungens befallningshavande stadfäst.

Underrättelse om — — — — — i länskungörelserna.

Sparbank må ej, utan särskilt tillstånd, å annan ort än där styrelsen har sitt säte utöva verksamhet vid avdelningskontor, som inrättats efter ingången av maj månad 1920. Tillstånd, varom nu är sagt, sökes hos

Konungens befallningshavande i det län, inom vilket avdelningskontoret är beläget eller är avsett att inrättas.

7 §.

Vården om — — — — förvaltande styrelse.

Huvudmännen skola — — — — för huvudmän.

Uti en — — — — sitt namn.

Rätt att — — — — som huvudmän.

Huvudmännen, vilka — — — — för styrelsen.

Huvudmän och styrelseledamöter skola väljas för viss tid och revisorer årligen. Huvudmän och styrelseledamöter skola vara bosatta inom det län, varinom sparbankens styrelse har sitt säte, såvida ej Konungens befallningshavande på grund av särskilda förhållanden finner skäl annat medgiva.

Styrelsen handhaver — — — — huvudmännen förbehållet.

Ej må — — — — uttryckligen medgives.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling. Sparbank, vilken vid nämnda tidpunkt utövar verksamhet vid avdelningskontor, som inrättats efter ingången av *maj* månad 1920 å ort utom den, där sparbankens styrelse har sitt säte, må utan hinder av vad i 3 § femte stycket stadgas fortsätta den verksamhet under år 1920. Huvudman eller styrelseledamot, vilken valts för tid, som tilländagår efter den dag, då lagen träder i kraft, må utan hinder därav att han är bosatt utom det län, varinom sparbankens styrelse har sitt säte, fortsätta utövan- det av sitt uppdrag, till dess tiden för detsamma utgår, dock ej längre än till den 1 juli 1921.

Stockholm den 11 maj 1920.

På bankoutskottets vägnar:

EMIL KRISTENSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar *Wickman, Öhngren, Johansson* i Friggeråker, *Söderbom* och *Malmberg* samt

av andra kammaren: herrar *Kristensson, Borg, Sommelius, Wikström, Olsson* i Berg, *Andersson* i Milsmaden, *Jensen* och *Andersson* i Stockholm.

Reservation:

av herrar *Sommelius* och *Olsson* i Berg, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka Kungl. Maj:ts proposition oförändrad och således bibehålla den i 3 § femte stycket ävensom i övergångsstadgandet föreslagna tidpunkten »ingången av mars månad 1920».
